

Dosarul nr. 2r-129/23
2-21051295-01-2r-21032023

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Central (jud. S. Popovici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. Gr. Colev, A. Curdov, S. Gubenco)

DECIZIE

30 august 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Oxana Parfeni
Aliona Donos

examinând recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Drangoz împotriva Întreprinderii Municipale „Su-Canal” cu privire la încasarea plăților salariale,

împotriva încheierii din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de Întreprinderea Municipală „Su-Canal” împotriva hotărârii din 11 iulie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 7 aprilie 2021, Irina Drangoz a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale „Su-Canal” cu privire la încasarea plăților salariale.

Prin încheierea protocolară din 10 mai 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central au fost atrași în proces, în calitate de intervenienți accesorii, Comitetul Sindical „Su-Canal” și Federația Sindicatelor Lucrătorilor din sfera Deservirii Sociale și Producției de Mărfuri „Sindindcomservice”.

Prin hotărârea din 11 iulie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Irina Drangoz. S-a încasat de la Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, în beneficiul Irinei Drangoz, restanța la salariu sub formă de salariu diminuat în rezultatul stabilirii eronate a salariului de funcție în sumă de 65 147, 67 de lei și restanța la salariu sub formă de sporul neachitat pentru vechime în muncă în sumă de 57 702, 22 de lei. S-a încasat de la Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, în beneficiul statului, taxa de stat, de la care reclamanta a fost scutită la depunerea acțiunii, în mărime de 3 685, 50 de lei.

La 9 august 2022, Întreprinderea Municipală „Su-Canal” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 11 iulie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

Prin încheierea din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Comrat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Întreprinderea Municipală „Su-Canal” împotriva hotărârii din 11 iulie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central, stabilindu-i apelantei termen rezonabil pentru prezentarea apelului, în conformitate cu prevederile art. 365 din Codul de procedură civilă, adică cu achitarea taxei de stat în sumă de 2 764, 12 lei, în decurs de 10 zile din ziua recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

Prin încheierea din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Comrat, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă Întreprinderea Municipală „Su-Canal” împotriva hotărârii din 11 iulie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

La 7 martie 2023, Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii cu remiterea cauzei la Curtea de Apel Comrat, la etapa primirii cererii de apel.

În argumentarea cererii de recurs, a indicat că fiind reprezentant al pârâtului are dreptul să fie înștiințat despre toate actele de procedură în cadrul unui proces civil.

A menționat că Curtea de Apel Comrat a restituit cererea de apel, neavând nici un temei legal. Prin emiterea acestei încheieri, i s-a încălcat un drept garantat de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, la un recurs efectiv.

A relatat că lipsirea unei părți de posibilitatea de a ataca o hotărâre și la un recurs efectiv nu este altceva decât încălcarea art. 6 paragraf 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

A mai notat că recurentul nu a avut posibilitatea de a-și pregăti poziția, a prezenta probe suplimentare la apel în susținerea poziției sale, a da explicații, a înainta obiecții și a se bucura de toate celelalte drepturi garantate de art. 6 paragraf 1 CEDO și art. 55, 60 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Comrat a fost notificată Întreprinderii Municipale „Su-Canal” și reprezentantului acesteia, avocatului Dmitri Chiseev, la 3 martie 2023 și respectiv, la 6 martie 2023, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d.170, 174).

Astfel, recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev, la 7 martie 2023, este în termen.

Examinând cererea de recurs, prin prisma argumentelor invocate de către recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 428 alin. (1) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs emisă după examinarea recursului împotriva încheierii rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, prin hotărârea din 11 iulie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Central, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Irina Drangoz. S-a încasat de la Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, în beneficiul Irinei Drangoz, restanța la salariu sub formă de salariu diminuat în rezultatul stabilirii eronate a salariului de funcție în sumă de 65 147, 67 de lei și restanța la salariu sub formă de sporul neachitat pentru vechime în muncă în sumă de 57 702, 22 de lei. S-a încasat de la Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, în beneficiul statului, taxa de stat, de la care reclamanta a fost scutită la depunerea acțiunii, în mărime de 3 685, 50 de lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 9 august 2022, Întreprinderea Municipală „Su-Canal” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 11 iulie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 11 iulie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

Conform art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (1) lit. d), e), f) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului, solicitarea apelantului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În speță, prin încheierea din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Comrat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Întreprinderea Municipală „Su-Canal” împotriva hotărârii din 11 iulie 2022 a Judecătorei Comrat, sediul Central, stabilindu-i apelantei termen, în conformitate cu prevederile art. 365 din Codul de procedură civilă, pentru achitarea taxei de stat în sumă de 2 764, 12 lei, în decurs de 10 zile din ziua recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei că în caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La 18 ianuarie 2023, încheierea instanței de apel a fost expediată apelantei Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, prin intermediul oficiului poștal, iar potrivit avizului de recepție, a fost recepționată la 23 ianuarie 2023 (f.d. 161, 162).

În termenul stabilit de instanța de apel, Întreprinderea Municipală „Su-Canal” nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea fără curs din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Comrat și anume de a prezenta dovada taxei de stat în sumă de 2 764, 12 lei.

Drept urmare, prin încheierea din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Comrat, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituită cererea de apel depusă Întreprinderea Municipală „Su-Canal” împotriva hotărârii din 11 iulie 2022 a Judecătoriei Comrat, sediul Central.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă, dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

Din norma de drept menționată rezultă că în cazul în care instanța de judecată a stabilit data până la care trebuie efectuată acțiunea (operațiunea) procesuală, partea care trebuie să o execute are obligația de a îndeplini acțiunea (operațiunea) respectivă până la data și ora indicată în actul de dispoziție judecătorească. Termenul imperativ stabilit de către instanța de judecată (judecător) este unul obligatoriu și peremptoriu, aceluși prevăzut de lege. Mai mult ca atât, în cazul în care actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori într-o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora la care se încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel, or, Întreprinderea Municipală „Su-Canal” nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din 17 ianuarie 2023 și nu a prezentat dovada taxei de stat, în termenul stabilit.

Sub acest aspect, cu referire la mențiunile invocate de reprezentantul Întreprinderii Municipale „Su-Canal”, avocatul Dmitri Chiseev, în cererea de recurs, precum că nu a primit încheierea din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Comrat, Completul de judecată menționează că cererea de apel a fost depusă de Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, reprezentată de directorul Tatiana Slavioglo. Respectiv,

încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost expediată apelantei, fiind recepționată la 23 ianuarie 2023.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară. Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

În context, încheierea din 17 ianuarie 2023 a Curții de Apel Comrat a fost comunicată apelantei Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, prin intermediul oficiului poștal. Acțiunile Curții de Apel Comrat cu privire la expedierea încheierii din 17 ianuarie 2023, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, se încadrează pe deplin în rigorile prevăzute de legislația în vigoare, fiind expediată la adresa apelantei, indicată în cererea de apel, mun.Comrat. str.Galațan 5/2.

Corelând normele de drept procedural citate cu situația de fapt, precum și în contextul prevederilor art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, conform cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, Curtea de Apel Comrat corect a punctat că, apelanta în termenul acordat nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în vederea înlăturării neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată notează că, Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, contestând cu apel hotărârea primei instanțe, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Golder vs United Kingdom din 21 februarie 1975, cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs Republica Moldova din 31 ianuarie 2012, cauza SA „Universul” vs Republica Moldova din 10 iulie 2012).

Recurenta nu a dat dovadă de diligență în realizarea drepturilor sale, astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Prin urmare, Completul de judecată constată că instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, deoarece nu s-a conformat indicațiilor stabilite prin încheierea din 17 ianuarie 2023 și nu a prezentat dovada taxei de stat în termenul indicat de instanța de apel.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide de a respinge recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev și de a menține încheierea din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Comrat.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Întreprinderea Municipală „Su-Canal”, reprezentată de avocatul Dmitri Chiseev.

Se menține încheierea din 28 februarie 2023 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Irina Drangoz împotriva Întreprinderii Municipale „Su-Canal” cu privire la încasarea plăților salariale.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Aliona Donos